ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΞΑΜΗΝΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Δραχμὰς* 5
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ..... *Φρ. Χρ.* 8

ΕΤΟΣ Α' — ΑΡΙΘΜΟΣ 16

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ Λ. 10

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν :
"ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗν,, ΑΘΗΝΑΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἀπριλίου 1906

Ἡ «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν καὶ τῶν ἔλεγχον δωδεκαμελοῦς συμβουλίου ἐκ δικηγόρων ἐν Ἀθήναις.

Ἐπόπτης τῆς ὕλης καὶ ὑπεύθυνος
ΠΕΤΡΟΣ ΘΗΒΑΙΟΣ
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΕΝΩΤΙΣΘΩΜΕΝ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ἡ ἐν τῇ ἰταλικῇ Βουλῇ τῆς 25 Μαρτίου 1903 ἀγόρευσις τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ G. Zanardelli

Ὡς ὑπεσχέθημεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς σήμερον τῆς δημοσιεύσεως τῆς περιφήμου ἀγορεύσεως ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Ἰταλίας, τῆς ἐκφωνηθείσης τῇ 25 Μαρτίου 1903 ὑπὸ τοῦ τότε πρωθυπουργοῦ G. Zanardelli. *Ἐπὶ τῆς ἀγορεύσεως ταύτης καὶ ἄλλοτε ἠσχολήθημεν δι' ὀλίγων, φρονοῦμεν δὲ ὅτι αἱ ἁδραὶ σκέψεις τοῦ μεγάλου Ἰταλοῦ μεταρρυθμιστοῦ καὶ τὸ ἐκτάκτως πρακτικὸν πνεῦμα, ὅπερ διέπει τὸ ὅλον ὑπ' αὐτοῦ ὑποδεικνυόμενον σύστημα, ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθῇ ἰδιαιτέρως καὶ ὑφ' ἡμῶν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι καὶ ἐμπράκτως θὰ ἀποβῇ χρήσιμος ἡ τοιαύτη μελέτη.*

Ἡ μετάφρασις ὀφείλεται εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις δικηγόρον κ. **Ἀριστ. Δασκαλάκην.**

* * *

«Εἶμαι ἀρκούντως στενοχωρημένος ἐν τῇ συναρμολογήσει τῆς ἀγορεύσεώς μου μετὰ τὴν εὐρεῖαν καὶ βαθεῖαν συζήτησιν, εἰς ἣν μετ' ἐπιμελείας παρέστην.

Δύναμαι πράγματι νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὰς κατ' ἰδίαν ἀγορεύσεις καὶ νὰ ἀποκριθῶ εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν ἀγορευσάντων; Δὲν δύναμαι νὰ πράξω τοῦτο οὐδὲ ὀφείλω νὰ τὸ ἐπιχειρήσω, καθ' ὅσον θὰ ἐπανελάμβανον πράγματα ἤδη πλειστάκις λεχθέντα· ἄλλως τε δὲ αἱ ὑπό τινων προταθεῖσαι παρατηρήσεις ἀντεκρούσθησαν ἤδη ὑπὸ τῶν ἄλλων· καὶ ἐὰν δὲ τυχόν τις ἐξ αὐτῶν εἶχε μείνει ἄνευ ἀπαντήσεως, ἡ ἀπάντησις ἐδόθη ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀρίστου συναδέλφου μου, τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης.

Ἐπειδὴ ὅμως θὰ ἦτο ἀπρεπὲς νὰ μὴ ὁμιλήσω καὶ ἐπιβεβαιώσω τὴν ἄμεσον καὶ πλήρη εὐθύνην μου εἰς τὰ προταθέντα μέτρα, ἀπεφάσισα νὰ εἴπω ὑμῖν μόνον τίνες ὑπῆρξαν ὡς πρὸς ἐμὲ αἱ ἀφορμαὶ αἵτινες μᾶς ὤθησαν εἰς τὰς κυρίας διατάξεις τοῦ νόμου καὶ νὰ σᾶς ἐκθέσω τὰ τῆς γενέσεως, οὕτως εἰπεῖν, αὐτοῦ τούτου τοῦ νόμου, ἀφοῦ παραλείψω ὅσα ἤκουσα λεχθέντα ἤδη περὶ αὐτοῦ, μολονότι εὑρέθην συμφωνῶν μετὰ τῆς πλειονότητος τῶν ἀγορευσάντων καὶ ὡς πρὸς τὰς βλέψεις καὶ ὡς πρὸς τὰς ἰδέας.

Μὴ δυνάμενος δὲ ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀσχοληθῶ εἰς ὅσα ἕκαστος τῶν ἐξαιρέτων ρητόρων εἶπε, αἰσθάνομαι ὅτι ἔχω καθῆκον, καὶ πλέον ἢ καθῆκον, ὅτι ἔχω ἀνάγκην τῆς καρδίας μου, ὅπως εὐχαριστήσω πάντας συγχρόνως μὲ αἴσθημα οὐχὶ μόνον εὐγνωμοσύνης, ἀλλὰ ὀφείλω νὰ εἴπω, συγκινήσεως· νὰ τοὺς εὐχαριστήσω δὲ διὰ πᾶν ὅ,τι μοὶ εἶπον εὐγενὲς καὶ κολακευτικὸν μετὰ γενναιοφροσύνης πνεύματος καὶ καρδίας κατὰ τὰς εὐφραδεῖς καὶ σοφὰς ἀγορεύσεις των.

Καὶ ἤδη δίδω ὑμῖν λόγον περὶ τῶν ἀφορμῶν, αἵτινες μὲ ὤθησαν εἰς τὰς παρούσας προτάσεις.

Ἡ ἀνάγκη τῆς μεταρρυθμίσεως

Τὸ πρόβλημα τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ εἶνε μέχρις ὥρας ἄλυτον, μεθ' ὅλα τὰ 40 ἔτη δοκιμῶν, ἀποπειρῶν καὶ νομοσχεδίων, μάτην προταθέντων ἐν τοῖς κοινοβουλευτικοῖς περιβόλοις. Ἀφοῦ δὲ ὁ ἤδη ἰσχύων δικ. ὀργανισμὸς ἐγένετο κατ' ἀπομίμησιν τοῦ γαλλικοῦ, διὰ τοῦτο συμβαίνει ὥστε τὸ δικαστικὸν τοῦτο σύστημα, τὸ ὁποῖον διεμορφώθη ἐν τοῖς Ναπολεοντείοις αὐτοκρατορικοῖς θεσπίμασι τοῦ 1808 καὶ 1810, σύστημα τοσοῦτον ἀντικρουόμενον καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ, νὰ διέπῃ εἰσέτι τὴν πτωχὴν Ἰταλίαν, ἥτις ἐν τούτοις καυχᾶται ὅτι ἔχει τὰ πρωτεῖα ἐν τῷ παιδίῳ τοῦ δικαίου.

Εἶπον, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς οὗτος, ἀπὸ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνος ἀποκρούεται συνεχῶς ἐν αὐτῇ τῇ Γαλλίᾳ· πράγματι δέ, κατὰ δωδεκάδας ἀριθμοῦνται τὰ νομοσχέδια, τὰ ὁποῖα εἰσήχθησαν εἰς τὰ αὐτόθι κοινοβούλια, εἴτε μοναρχικά, εἴτε δημοκρατικά, σκοποῦντα τοιαύτην μεταρρύθμισιν· ἀλλὰ τὰ νομοσχέδια ταῦτα οὐδὲν ἄλλο ἔκαμαν, ἢ vieullir en pleine sécurité, ὡς λέγει ὁ Malepeyre, καὶ ἤδη σχεδὸν ἐπὶ ἕνα αἰῶνα εἰς οὐδὲν κατέληξαν ἀποτέλεσμα, ἕνεκα ἀντιθέσεως τοπικῶν συμφερόντων, μᾶλλον δὲ ἕνεκα ἀντιθέσεως γνωμῶν ὡς πρὸς τὴν μέθοδον τῆς ὀνομασίας τῶν δικαστικῶν προσώπων.

Ὁ μόνος σχετικὸς νόμος, ὅστις ἐπεκροτήθη αὐτόθι, ἤτοι ὁ νόμος τῆς 30 Αὐγούστου 1883, ὁ παρὰ τοῦ ὑπουργοῦ Martin-Feuillée, δὲν ἀξίζει βεβαίως τὸν τίτλον τῆς μεταρρυθμίσεως ὡς μὴ θίγων ποσῶς τὸ δικαστικὸν σύστημα καὶ μὴ βελτιῶν οὐδὲ κἂν μεταβάλλων τὸν τρόπον τῆς κατατάξεως τῶν δικαστικῶν προσώπων, περιοριζόμενος δὲ εἰς ἐλάττωσιν ἥτις, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς τελευταίας του ἀναλύσεως, ἦτο ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ νόμου, ἀφοῦ ἐν τοῖς κοινοβουλίοις ἀπέβλεπον ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ προσωπικοῦ ἕνεκα κυρίως πολιτικῶν λόγων, καθ' ὅσον οἱ Γάλλοι δικασταὶ ἐχαρακτηρίζοντο ὑπὸ πολλῶν ὡς ἐχθρικῶς διακείμενοι πρὸς τὸ πολίτευμα τῆς Νέας Δημοκρατίας.

Ἤδη λοιπὸν καὶ παρ' ἡμῖν (μετὰ τοσαύτας ἀποπείρας, καὶ τὴν τοσάκις κηρυχθεῖσαν ἀνάγκην τῆς μεταρρυθμίσεως) ἐπιβάλλεται μία λύσις· μοὶ φαίνεται δέ, ὅτι ἐὰν αὕτη δὲν ἐπέλθῃ, θὰ ὑποτιμηθῇ πολὺ τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, καθ' ὅσον θὰ ἐδείκνυε τὴν ἀνικανότητά του σχετικῶς πρὸς ὅ,τι ἀποτελεῖ τὴν πρώτην ἄμυναν καὶ προστασίαν τῶν ὑπάτων συμφερόντων τῶν πολιτῶν.

Διὰ τοῦτο μοὶ φαίνεται ὅτι καὶ ἐὰν ἠθέλετε ἔτι κρίνει ὡς πλημμελῆ τὴν ὑφ' ἡμῶν προτεινομένην μεταρρύθμισιν, αὕτη δὲν θὰ μετεβάλλετο ὡς πρὸς τὰ πλεονεκτήματά της, ἃ ὑπὸ πάντων ἀνεγνωρίσθησαν, καὶ διὰ νὰ καταρρίψητε τὴν μομφὴν περὶ ἀνικανότητος τῶν κοινοβουλευτικῶν ἡμῶν κανονισμῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν οἱουδήποτε ἔργου σπουδαίας μεταρρυθμίσεως, ὀφείλετε νὰ ὑπερψηφίσητε ὁριστικῶς τῆς ὑφ' ἡμῶν προτεινομένης τοιαύτης.

Εἶνε ἀληθές, ὅτι μερικαί τινες μεταρρυθμίσεις τοῦ δικαστικοῦ ἡμῶν ὀργανισμοῦ ἐπετεύχθησαν πρὸ πολλῶν ἐτῶν, καὶ ἐγὼ δὲ αὐτὸς αἰσθάνομαι ζωηρὰν εὐχαρίστησιν, ὅτι ἐπέτυχα τὴν ἕνωσιν τοῦ ποινικοῦ ἀκυρωτικοῦ καὶ τοὺς κανόνας τῆς στρατολογίας τοῦ δικαστικοῦ σώματος, τὸ ὁποῖον, πρὸ τοῦ νόμου τοῦ 1890, ἐφαίνετο προωρισμένον ὅπως πληροῖ τὰς τάξεις του **κυρίως διὰ τῶν ἀπορριμμάτων τοῦ δικηγορικοῦ σώματος.**

Ἀλλ' ἐὰν τὸ σύστημα τοῦτο τῶν μερικῶν μεταρρυθμίσεων ἦτο ἀσπαστόν, τὸ υἱοθέτησα δὲ καὶ ἐγὼ πρὸς ἄρσιν ἀπρεπειῶν τινων, ὧν ἡ ἐξάλειψις ἦτο ἔργον ἐπιτακτικῶς ἐπειγούσης ἀνάγκης, εἰς τὴν πρόθεσιν ὅμως ὅπως δοθῇ εἰς τὸ δικαστικὸν σῶμα τὸ ὕψος, εἰς ὃ δέον νὰ τεθῇ ἐν τῇ ἐκτιμήσει καὶ τῇ ἐμπιστοσύνῃ τοῦ Ἔθνους, προσήκει μεταρρύθμισις ἀληθῶς ριζική.

Ἐν ἐμοὶ ἐγεννᾶτο ἑκάστοτε ἰσχυροτέρα ἡ πεποίθησις αὕτη· ἐν ἐμοὶ ὅστις ὡς παρετήρησάν τινες τῶν ἀγορευσάντων κατὰ τὴν προκειμένην συζήτησιν, ὑπῆρξα ὀπαδὸς μόνον τῶν κυριωτέρων καὶ μᾶλλον ἐπειγουσῶν μεταρρυθμίσεων καὶ φανατικὸς παράγων τῶν μερικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τῶν βαθμιαίων τροποποιήσεων.

Ἀπό τινων ἐτῶν ἐπείσθην καὶ πιστεύω ὅτι οὐδεμία μεταρρύθμισις εἶνε τοσοῦτον ἀπαραίτητος καὶ ἐπείγουσα ὅσον ἡ ριζικὴ αὕτη μεταρρύθμισις τῶν δικαστικῶν ἡμῶν ὀργανισμῶν.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἑπόμενον)

ΤΑ ΝΕΑ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓ. ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βέβαιον, ὅτι κατὰ τὴν ἐπερχομένην Σύνοδον τῆς Βουλῆς θὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τοῦ κ. ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργοῦ τὸ νομοσχέδιον περὶ τῆς νομοθετικῆς ὀργανώσεως τῶν δικηγορικῶν Συλλόγων.

Ὡς γνωστὸν τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἶνε καθ' ὅλα πλῆρες ἀπὸ δέκα καὶ πλέον ἐτῶν, καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ διαλυθέντος καὶ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. *Κ. Ἔσλιν* διατελοῦντος τότε δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Γερμανικοῦ νόμου. Πληροφορούμεθα προσέτι, ὅτι ἂν ἀντιταχθῇ κατὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου ἡ ἀντιπολίτευσις, ἐκφέρουσα τὴν γνώμην ὅτι αἱ δι' αὐτοῦ παρεχόμεναι εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν δικηγορικῶν συλλόγων πειθαρχικαὶ καὶ ἄλλαι ἐξουσίαι θ' ἀποβῶσιν ὅπλον ἐπικίνδυνον παρὰ ταῖς στεναῖς δικαστικαῖς περιφερείαις, παρ' αἷς εἶνε σχετικῶς μικρὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν δικηγόρων, ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης εἶνε διατεθειμένος ν' ἐπιμείνῃ ὅπως τὸ νομοσχέδιον μετατραπῇ εἰς νόμον καὶ ἰσχύσῃ, δοκιμαστικῶς τοὐλάχιστον, διὰ τὴν δικαστικὴν περιφέρειαν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἕτερον νομοσχέδιον, οὗτινος τὴν ἀνάγκην ἀνεγνώρισεν ὁ κ. Ὑπουργός, εἶνε τὸ τῶν μεταφραστῶν, καταργουμένων τῶν σχετικῶν εἰς τὸ θέμα τοῦτο διατάξεων περὶ πραγματογνωμοσύνης τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου τούτου, διορίζονται παρ' ἑκάστῳ Πρωτοδικείῳ εἷς ἢ πλείονες, ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας, γλωσσομαθεῖς δικηγόροι, εἰς οὓς, ὡς πραγματογνώμονας, ἀνατίθεται ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τῶν δικαστηρίων ἡ μετάφρασις παντὸς εἰς ξένην γλῶσσαν ἐγγράφου, ἀπαγορευομένης τῆς ἀμφισβητήσεως τοῦ ἀκριβοῦς τῆς μεταφράσεως μέχρι τῆς ἐπὶ πλαστότητι προσβολῆς.

Ἐπίσης εἶνε βέβαιον ὅτι ὑποβάλλονται καὶ τὰ νομοσχέδια περὶ ἐρήμην δίκης καὶ δευτέρας ἀνακοπῆς ἐν τῇ ποινικῇ διαδικασίᾳ ὡς καὶ τὸ περὶ ἐπιδόσεως ἐν τῇ αὐτῇ διαδικασίᾳ. Τὰ νομοσχέδια ταῦτα, ἕτοιμα ἀπὸ ἔτους, δὲν κατωρθώθη νὰ ψηφισθῶσιν ἕνεκα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς.

Ἐκ τῶν ἄλλων νομοσχεδίων, τὸ περὶ κτηματικῶν βιβλίων καὶ μεταρρυθμίσεως τῶν περὶ Μεταγραφῆς καὶ Ὑποθηκῶν νόμων, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑποβληθῇ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς Συνόδου, τὸ μὲν διότι ἡ ἐπιτροπὴ εἰς ἣν ἀπό τινος ἔχει ἀνατεθῇ ἡ σύνταξις τούτου δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ περατώσῃ τὸ ἔργον της, τὸ δὲ καὶ διότι παρίσταται ἀνάγκη πρὸς περαίωσιν καὶ ἄλλων συναφῶν ἐργασιῶν αἵτινες θὰ ἀπαιτήσουν οὐκ ὀλίγον χρόνον. Ἕνεκα τούτου καὶ κατὰ τὴν Σύνοδον τοῦ Νοεμβρίου εἶνε ζήτημα ἂν θὰ εἶνε δυνατὴ ἡ ὑποβολὴ τοῦ νομοσχεδίου τούτου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ παρατηρουμένη κίνησις εἶνε σημεῖον ἀρκετὰ παρήγορον διὰ τὴν μὲ βῆμα τόσον σημειωτὸν παρακολουθοῦσαν τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας νομοθεσίαν μας.

ΑΡΘΡΑ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 22 Ἀπριλίου

Τοιουτοτρόπως δὲ εἰσερχόμεθα πλησίστιοι εἰς τὴν περίοδον τῶν δικαστικῶν ἐργασιῶν. Τῶν ἀπόκρεω τὰς εὐωχίας καὶ τῆς τεσσαρακοστῆς τὰς νηστείας καὶ τῶν ἐκλογῶν τὰς πανηγύρεις καὶ τῶν ἀγώνων τὰ θούρια, παρηκολούθησε καὶ ἡ δικαιοσύνη μας μετὰ ζηλευτῆς ἀκριβείας ἀλλὰ καὶ μετὰ θαυμαστῆς ἀργίας, ἀπὸ τῆς ἐπερχομένης δὲ ἑβδομάδος ὁ λόγος καὶ πάλιν δίδεται εἰς τὸν προεδρικὸν κώδωνα καὶ ἡ φωνὴ τοῦ κλητῆρος τῶν δικαστικῶν αἰθουσῶν, καλοῦσα τῆς Θέμιδος τοὺς ἱκέτας, κηρύσσει καὶ αὖθις τῶν δικαστικῶν ἐργασιῶν τὴν ἔναρξιν, ἵνα μετὰ ἑβδομάδας μόλις τέσσαρας πνιγῇ καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ ἐπερχομένου θέρους τοὺς καύσωνας. Μεσολαβοῦν ἄρα ἑβδομάδες τέσσαρες δικαστικοῦ πυρετοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων οἱ μετὰ τῶν διαδίκων λογαριασμοὶ τῆς Δικαιοσύνης κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ ἐξομαλυνθοῦν καὶ τὸ εἰς ἐγγραφὰς ἐν τοῖς πινακίοις λαβεῖν ταύτης νὰ ἐξισωθῇ μὲ τὸ εἰς ἀποφάσεις δοῦναι αὐτῆς. Τὸ κατόρθωμα, λογιστικῶς τοὐλάχιστον, ἀναμφιβόλως θὰ ἐπιτελεσθῇ, τὰ κατάφορτα δέ, ἕνεκα τῶν μεσολαβησασῶν ἀλλεπαλλήλων διακοπῶν, πινάκια ἀναμφισβητήτως θὰ ἀναπνεύσουν μέχρι τῶν πρώτων τοῦ Ἰουνίου ἡμερῶν καὶ τοιουτοτρόπως, μὲ τὴν συνείδησιν ἐλευθέραν, θὰ ἀναπαυθῶμεν καὶ πάλιν, ἀναμένοντες τοὺς πρώτους τοῦ φθινοπώρου ὑετούς, ἵνα ἐπαναλάβωμεν τὸ ἔργον, ὅπερ κατὰ θεωρίαν ὀνομάζεται ἢ πρέπει νὰ εἶνε ἀπονομὴ τοῦ δικαίου, ἐν τῇ πράξει ὅμως κατέληξεν εἰς ἀλληλογραφίαν αὐτόχρημα μεταξὺ διαδίκων, εἰς διαμοιβὴν ἄλλων τεμαχίων σφραγιστοῦ χάρτου μεταξὺ δικηγόρων καὶ δικαστηρίων,

ἐν συνόλῳ δὲ εἰς μίαν παρωδίαν διὰ τῆς ὁποίας, αὐταπατώμενοι, ὑποκρινόμεθα ὅτι ἀναζητοῦμεν τὸ μεταξὺ τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν νομικῶν σοφιστευμάτων κεκρυμμένον δίκαιον.

Τὸ ἔτι δὲ παραδοξότερον εἶνε ὅτι τῆς καταστάσεως ταύτης διατελοῦμεν ἐν πληρεστάτῃ γνώσει ἅπαντες καὶ δικηγόροι καὶ δικασταὶ καὶ διάδικοι, διότι ἅπαντες, προφορικῶς μὲν ψευδόμεθα, ἐγγράφως δὲ πλαστογραφοῦμεν, παρατάσσοντες ἐν ταῖς ἀποφάσεσιν, ὅτι καὶ προφορικὴ πρὸ τῆς καταθέσεως τῶν ἐγγράφων προτάσεων ἐγένετο συζήτησις καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς ἠγόρευσε καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς ὑποθέσεως ἀνέπτυξε ταύτην πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως εἰς τοὺς συναδέλφους του, οὕτως ὥστε ἀπὸ προφορικῆς συζητήσεως, οἷαν ὁ νομοθέτης ἐφαντάσθη τὴν συζήτησιν τῶν ὑποθέσεων, μετετρέψαμεν ταύτην εἰς ἔγγραφον ἀποκλειστικῶς ἐγκαταλιπόντες τὸν δικαστὴν νὰ φθείρῃ καὶ ἀντίληψιν καὶ κρίσιν καὶ χαρακτῆρα ἐν τῷ μέσῳ σωροῦ ἐγγράφων ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀναζητεῖ νὰ μορφώσῃ γνώμην περὶ τῆς ἀξιοπιστίας τῶν μαρτύρων ἢ τῆς φιλαληθείας τούτου ἢ ἐκείνου ἐκ τῶν διαδίκων. Τοιαύτη κατ' ἀκριβολογίαν ἡ πραγματική, ἡ κατ' ἀντικείμενον ἀλήθεια καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ συστήματος κατὰ τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκομεν τὴν λύσιν τῶν ἰδιωτικῶν διαφορῶν. Ἂν εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην προστεθῇ καὶ ὁ τρόπος καθ' ὃν διεξάγονται αἱ συνεδριάσεις, τοῦ Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν τοὐλάχιστον, καθ' ἃς τροχάδην ἐκφωνοῦνται καὶ τροχάδην ὑπὸ τῶν δικηγόρων παρασκευάζονται αἱ ὑποθέσεις καὶ σπασμωδικῶς ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν μελετῶνται, τὸ θέαμα πλέον μεταβάλλεται, δὲν διστάζομεν νὰ εἴπωμεν, εἰς οἰκτρόν. Γράφοντες δὲ ταῦτα ἡμεῖς τί ἐπιδιώκομεν; Τὴν μεταβολὴν συστήματος ὅπερ ἐπὶ ἔτη τόσα ὁλονὲν διαστρέφεται; Τὴν βελτίωσιν καταστάσεως μὲ τὴν ὁποίαν ἐξοικειώθημεν ἢ μᾶλλον ἀφωμοιώθημεν;

Ὁλόκληρον τὸ σύστημα Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου Windscheid κατὰ μετάφρασιν Α. Ἀργυροῦ, πωλεῖται ἀντὶ δραχ. 40. Πᾶσα αἴτησις ἀπευθυντέα εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Δικαιοσύνης» ἢ εἰς τὸν κ. Κ. Μπίρην δικηγόρον ὁδὸς Πειραιῶς 39.

ΑΠΟ ΤΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΡΕΙΟΣ ΠΑΓΟΣ

Ἀδιατίμητον ἀκίνητον.—Καθυστερούμενοι φόροι.—Δικαίωμα τοῦ Δημοσίου

Ἐκτάκτως ἐνδιαφέροντος καὶ ἀπὸ νομικῆς ἀλλὰ πρὸ πάντων ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως ζητήματος τὴν λύσιν παρέσχε προσφάτως ὁ Ἄρειος πάγος. Μετὰ συνεχῆ καθυστέρησιν τῶν φόρων οἰκοδομῶν, τὸ Δημόσιον κατέσχεν ἀναγκαστικῶς καὶ ἐξεποίησεν ἐπὶ πλειστηριασμοῦ ἀκίνητον προικῶον ὑφισταμένου τοῦ γάμου. Μετὰ τὸν οὕτω, τῇ ἐπισπεύσει τοῦ Δημοσίου ἐνεργηθέντα πλειστηριασμὸν καὶ τὴν κατακύρωσιν, ὁ καθ' οὗ ἡ ἐκτέλεσις σύζυγος προσέβαλε δι' αὐτοτελοῦς ἀγωγῆς τὸν ἐνεργηθέντα πλειστηριασμὸν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ ἕνεκα καθυστερήσεως φόρων ἐν γένει συνεπῶς δὲ καὶ φόρων οἰκοδομῶν δικαίωμα τοῦ Δημοσίου ἐπὶ τῶν ἀκινήτων δὲν εἶνε πραγματικόν, οὕτως ὥστε, πρὸς ἱκανοποίησιν τούτου δὲν δικαιοῦται τὸ Δημόσιον νὰ ἐπιληφθῇ καὶ τῶν ἀδιατιμάτων ἀκινήτων, ὧν ἡ ἀπαλλοτρίωσις ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀποκλειστικῶς κατονομαζομένας περιπτώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων δὲν καταλέγεται καὶ ἡ προκειμένη.

Τὴν ἀγωγὴν ταύτην, πρὸ διετίας περίπου, ἀπέρριψε τὸ Πρωτοδικεῖον Ἀθηνῶν, δεχθὲν ὅτι τὸ Δημόσιον δικαιοῦται πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς ἐκ φόρων Οἰκοδομῶν ἀπαιτήσεώς του νὰ προβῇ εἰς κατάσχεσιν καὶ ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τοῦ ἀκινήτου καὶ ὅταν τοῦτο φέρῃ τὴν ἰδιότητα τοῦ προικῴου. Ἀντίθετον ὅμως πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἐξέφερε γνώμην τὸ Ἐφετεῖον Ἀθηνῶν, δεχθὲν τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀκυρῶσαν τὸ πλειστηριασμόν, τέλος δὲ ὁ Ἄρειος Πάγος, ἀναιρέσας τὴν ἀπόφασιν τῶν Ἐφετῶν, ἔκρινεν ὀρθοτέραν τὴν γνώμην τοῦ Πρωτοδικείου καὶ παρέπεμψε τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ Β'. τμῆμα πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

Δὲν εἶνε τοῦ παρόντος ἡ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος ἀπὸ στενῶς νομικῶς ἀπόψεως, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον καὶ αἱ κείμεναι διατάξεις οὔτε σαφεῖς εἶνε οὔτε καὶ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς ἀλλήλας διατελοῦσι. Ἐν τῇ ἀποφάσει ὅμως τοῦ Ἀρ. Πάγου, ἀνεξαρτήτως πρὸς τὸ νομικῶς ὀρθὸν ἢ μὴ ταύτης, διαβλέπομεν λύσιν σύμφωνον πρὸς τὰς κοινωνικὰς ἀπαιτήσεις καὶ πρὸς τό, καλῶς ἢ κακῶς, ἐπικρατοῦν εἰσέτι παρ' ἡμῖν πνεῦμα προστασίας τῆς γυναικὸς καὶ τῆς προικὸς πρὸ πάντων, διότι, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸ Δημόσιον τῆς κατασχέσεως καὶ διὰ πλειστηριασμοῦ ἐκποιήσεως τῶν ἀδιατιμήτων προικῴων, ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ὁλόκληρος ὁ περὶ ἀδιατιμήτου προικὸς θεσμὸς καὶ ἅπασαι αἱ περὶ ἀπαλλοτριώσεως τῶν προικῴων ἀπαγορεύσεις ἐκμηδενίζονται, ἀφοῦ ὁ σύζυγος, ὁ ἐπιθυμῶν νὰ ἀναλύσῃ εἰς χρήματα τὸ προικῶον ἀκίνητον, οὐδὲν ἄλλο ἔχει νὰ πράξῃ ἢ νὰ καθυστερήσῃ ἐπί τινα ἔτη τοὺς φόρους ἢ νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τῶν γνωστῶν τρόπων τὴν κατάσχεσιν καὶ ἐκποίησιν διὰ τῆς καθυστερήσεως τῶν φόρων καὶ ἑνὸς ἀκόμη ἔτους. Ἀπὸ τοιαύτης ἀπόψεως ἡ δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρ. Πάγου λύσις, ἀναμφιβόλως εἶνε ἡ προκριτωτέρα, προϋποτιθεμένου πάντοτε, ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι αἱ κείμεναι διατάξεις δὲν ἄγουσι σαφῶς εἰς τὴν ἀντίθετον λύσιν, διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Ἄρ. Πάγος θὰ ἐφωρᾶτο νομοθετῶν.

*

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΑ

Β'. ΒΟΡΕΙΟΝ

Χρηματιστικαὶ πράξεις καὶ κυβεία.

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ συναλλαγῶν καὶ τῆς σχέσεως τῆς κυβείας, περὶ ἧς εἰς προηγούμενον φύλλον ἠσχολήθημεν, ὁ Εἰρηνοδίκης τοῦ Β'. βορείου Εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν κ. **Διονύσ. Κλάδης**, ὁρμώμενος προφανῶς ἀπὸ τῆς σκέψεως ὅτι, ὡς δικαστὴς τοῦ λαοῦ, αὐτὸς πρὸ παντὸς ὑποχρεοῦται νὰ διδάξῃ τὴν ὑποχρέωσιν πρὸς τὸ σέβεσθαι τὰς ὑποσχέσεις ἐν ταῖς συμβάσεσι, παραθέτει ἐν προσφάτῳ ἀποφάσει του τὰ κατωτέρω, ὡραῖα ἴσως γενικώτερον λεγόμενα, ἤττον κατάλληλα ὅμως προκειμένου περὶ συμβάσεων συντελουμένων περὶ κιγκλίδωμα τόσον ὕποπτον ὅσον τὸ τοῦ Χρηματιστηρίου μας, ὅπερ βεβαίως, ὡς καὶ ὁ κ. Εἰρηνοδίκης σκέπτεται, εἶνε ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τὰς πολιτείας καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ταύτης, κατέληξεν ὅμως, κατὰ κανόνα τοὐλάχιστον, ν' ἀπορροφᾷ, διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἀποτόμων διακυμάνσεων, τὰς περιουσίας τῶν ἁπλοϊκοτέρων, οἵτινες ἑκάστοτε, ἀτυχῶς δὲ λίαν συχνά, ἐμπίπτουν εἰς τὰς παγίδας του.

Αἱ περὶ ὧν πρόκειται σκέψεις τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου ἔχουσι ὡς ἑξῆς:

« Ἀλλὰ πλὴν τούτου, τὸ δικαστήριον τοῦτο, ὡς ἐκ τῆς ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποστολῆς του, καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως κρίνει ἐξεταστέαν τὴν ὑπόθεσιν: Ὅταν δηλονότι ὑπάρχῃ ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Πολιτείας τὸ Χρηματιστήριον, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ διὰ τακτικοῦ κανονισμοῦ, οἱ δὲ ἐν αὐτῷ μεσῖται κατ' οὐδένα λόγον δύνανται νὰ ἀθετήσωσι τὰς ὑποσχέσεις καὶ ὑποχρεώσεις των, χωρὶς κίνδυνον νὰ χάσωσι μέρος ἢ καὶ ὅλην τὴν περιουσίαν των, τὴν ὑπόληψίν των καὶ τὴν κοινωνικήν των θέσιν, θὰ ἦτο ἄδικον τοὺς χρηματιστὰς τούτους, ἐφ' ὅσον μὲν πρόκειται νὰ ὠφεληταί τις δι' αὐτῶν, νὰ τοὺς θεωρῇ ὑποχρέους, ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται ν' ἀνορθώσῃ πραγματικὴν ζημίαν, ἣν ὑπέστησαν πρὸς χάριν του, νὰ ἀντιτάσσῃ κατ' αὐτῶν τὸ ἀθέμιτον τῆς πράξεως.... Οὐδ' ἀποβλέπει τὸ δικαστήριον τοῦτο εἰς τὸ γράμμα τῶν περὶ παιγνίων διατάξεων, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ πεποιθήσει του εὑρίσκει ἐνυπάρχουσαν τὴν ἀνάγκην *νὰ μὴ ὑποθάλπῃ καὶ προασπίζῃ ἐπ οὐδενὶ λόγῳ τὴν κακοπιστίαν τῶν πολιτῶν*, δὲν ὑπάρχει δέ, κατὰ τὴν κρίσιν του, χειροτέρα κακοπιστία ἐκείνης, ἣν δεικνύει τις, ὅταν προσπαθῇ νὰ κερδοσκοπήσῃ διὰ πράξεως ἥν, ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ κερδίσῃ, θεωρεῖ θεμιτὴν καὶ δικαίαν, ἐφ' ὅσον δὲ πρόκειται νὰ ζημιωθῇ τὴν καταγγέλλει ὡς ἀθέμιτον καὶ ἄδικον.»

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι αἱ σκέψεις αὗται τοῦ κ. Εἰρηνοδίκου εἶνε ἀλήθειαι ἔχουσαι ἐφαρμογὴν ἐπὶ πάσης ἐν γένει σχέσεως καὶ διδάγματα διὰ τὸν λαόν, ὅστις ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ δικαστοῦ του ἀναμένει ἐντολὰς πρὸς τήρησιν τῶν ὑπεσχημένων καὶ ἀφορισμοὺς κατὰ τῆς κακοπιστίας. Προκειμένου ὅμως περὶ συμβάσεων τοῦ ποιοῦ τῶν ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ μας θὰ ηὐχόμεθα φραγγέλιον ἀντὶ Εὐαγγελίου νὰ εἶχεν ἀνὰ χεῖρας δικαστὴς λαϊκὸς τοιαύτης ἀντιλήψεως καὶ τοιούτων ἁγνῶν προαιρέσεων, ὑπὸ τῶν ὁποίων διαπνέεται ὁ Εἰρηνοδίκης κ. Διονύσ. Κλάδης.

Αἱ στῆλαι τῆς «Δικαιοσύνης» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς δικηγόρου, δικαστοῦ ἢ ἄλλου δικαστικοῦ προσώπου, εὑρισκομένου εἰς τὴν ἀνάγκην ἢ ἐπιθυμοῦντος νὰ ἀνακινήσῃ πᾶν ἐν γένει ζήτημα σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀπονομὴν τοῦ δικαίου.

Ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος

Τὴν σύστασιν τοῦ δικηγορικοῦ Συλλόγου ἐν Ἀθήναις ἐχαιρετήσαμεν πρὸ δύο περίπου μηνῶν ὅσον ἠδυνήθημεν ἐνθουσιωδέστερον, οὐχὶ διότι εἴχομεν μορφώσει τὴν γνώμην, ὅτι ἡ τελευταία ἀπόπειρα θὰ ἦτο εὐτυχεστέρα τῶν προηγουμένων καὶ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπεδιώκετο διὰ τῶν διαλυθέντων Συλλόγων θὰ ἐπετυγχάνετο διὰ τοῦ ἀρτισυστάτου, ἀλλὰ διότι ἐνομίσαμεν καὶ νομίζομεν ὅτι ἡ ἰδέα τῆς νομοθετικῆς ὀργανώσεως τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων ὡρίμασεν ἤδη. Ἕνεκα τούτου, ἐξακολουθοῦμεν φρονοῦντες, ὅτι ὁ ἐν ἐνεργείᾳ Δικηγορικὸς Σύλλογος τῶν Ἀθηνῶν δι' ἕνα καὶ μόνον ἐγεννήθη σκοπὸν καὶ μίαν ἀποκλειστικῶς ἔλαβον αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ ἐντολὴν παρὰ τῶν μελῶν του, τὴν ἐντολὴν ὅπως πάσῃ δυνάμει καὶ δι' ἐνεργείας οἵας δήποτε ἐπιτύχουν τὸ νομοθέτημα ἐκεῖνο, ἄνευ τοῦ ὁποίου αἱ ὡραῖαι λέξεις περὶ ἑνώσεως τῶν δικηγόρων καὶ τὰ χρυσᾶ ὄνειρα περὶ βελτιώσεως ἑαυτῶν καὶ τῆς νομοθεσίας καὶ τῶν δικαστῶν, θὰ ἀποτελοῦν βεβαίως τὸ θέμα τῶν ἑκάστοτε ἀγορητῶν, οὐδέποτε ὅμως θὰ καταλήξουν εἰς πραγματοποίησιν.

Ἀπαραίτητον ἄρα ἡ πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ μοναδικοῦ τούτου τοῦ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗ
ΥΦΗΓΗΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΜΕΛΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ

ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΤΩΝ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΥΝΤΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Γ.

Εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν ὑπάγονται αἱ κυρίως διαστροφαὶ τῆς γενετησίου ὁρμῆς, αἵτινες εἶνε καὶ αἱ συχνότερον ἄγουσαι εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου.

1ον. Τὴν πρώτην τάξιν τῆς κατηγορίας ταύτης κατέχουσιν οἱ ἐπικαλούμενοι *ἐπιδεικτικοὶ* (οἱ exhibitionnistes τοῦ Lasségne). Τοιοῦτοι εἶνε οἱ κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς ἀκαθέκτου ὁρμῆς τοῦ νὰ ἐπιδεικνύωσι τὰ γεννητικὰ αὐτῶν μόρια εἰς ἄτομα τοῦ ἑτέρου φύλου καὶ δὴ εἰς γυναῖκας ἢ εἰς κοράσια, διότι ἡ πάθησις αὕτη εἶνε ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῶν ἀνδρῶν. Οἱ ἔκφυλοι ἐπιδεικτικοὶ δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μετὰ τῶν ἄλλων φρενοβλαβῶν, οἵτινες δυνατὸν νὰ προβῶσιν εἰς παρομοίας πράξεις, ὡς λ.χ. οἱ πάσχοντες ἐκ καθολικῆς προϊούσης παραλύσεως, ἐκ γεροντίας, οἱ ἐπιληπτικοὶ κτλ. οὐδὲ πρὸς τὰ ρυπαρὰ καὶ ρακένδυτα ἐκεῖνα ὄντα ἅτινα, μὴ δυνάμενα ἄλλως πως νὰ κορέσωσι τὴν γενετήσιον αὐτῶν ὁρμήν, ἀρκοῦνται εἰς ἁπλῆν ἐπίδειξιν ἐνίοτε συνοδευομένην καὶ ὑπὸ αὐνανισμοῦ. Παρὰ τοῖς ἐκφύλοις τὴν ἐπίδειξιν, σπανίως ἐπακολουθεῖ ἐκσπερμάτωσις· συνηθέστερον ἅμα τῇ ἐπιδείξει ὁ ἐρεθισμὸς αὐτῶν κατευνάζεται, δὲν ἐπέρχεται δὲ οὔτε ἐκσπερμάτωσις, οὔτε στῆσις, οὔτε ἄλλη πρὸς συνουσίαν ἐπιθυμία. Οἱ τοιοῦτοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συχνάζουσιν ἐν τοῖς οὐρητηρίοις, ὅπου εἰσέρχονται δῆθεν πρὸς οὔρησιν, ἐξερχόμενοι δὲ ἀφήνουσιν ὡς ἐξ ἀμελείας τὴν περισκελίδα ἀνοικτήν, ἐπιδεικνύοντες οὕτω εἰς τὰς διερχομένας γυναῖκας τὰ γεννητικὰ αὐτῶν μόρια—ἢ κατὰ τὴν ἔξοδον τῶν κορασίων ἐκ τῶν σχολείων προσποιοῦνται ὅτι οὐροῦσιν ἐπί τινος τοίχου, ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν στρεφόμενοι ἀποκαλύπτουσι τὰ συνήθως καλυπτόμενα μέρη τοῦ σώματος· ἄλλοι ἐπίσης ἐκ τοῦ δωματίου αὐτῶν ἐπιδεικνύουσι αὐτὰ εἰς τοὺς ἔναντι κατοικοῦντας γείτονας ἢ εἰς τοὺς διερχομένους. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ λαμβάνουσι πάσας τὰς προφυλάξεις, ἵνα μὴ γίνωνται ὁρατοὶ εἰμὴ ὑπὸ ἀτόμων τινῶν, ἅμα δὲ ἀντιληφθῶσιν ὅτι ἐθεάθησαν καὶ ὑπὸ ἄλλων σώζονται διὰ τῆς φυγῆς. Ὡραῖα τοιαῦτα παραδείγματα ἀναφέρει ὁ Magnan, ὡς λ. χ. νέον λεπτῆς ἀγωγῆς καὶ ἀρίστης οἰκογενείας, ὅστις περὶ λύχνων ἀφὰς εἰσήρχετο εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ ἐπεδείκνυε τὰ γεννητικὰ αὐτοῦ μόρια εἰς τὰς προσευχομένας πιστὰς καὶ ἄλλου τριακονταετοῦς νέου, παρουσιάζοντος πλεῖστα στίγματα ἐκφυλισμοῦ ὅστις συνελήφθη διότι, ἱστάμενος ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς θύρας ἐκκλησίας τινὸς ἐπεδείκνυε τὸ πέος αὐτοῦ εἰς ἐργάτιδας, ἐργαζομένας εἰς τὸ ἔναντι κείμενον ἐργοστάσιον. Πλεῖστα δὲ ὅσα παραδείγματα θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναφέρῃ τις καὶ ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἀνδρῶν, ἐγγάμων καὶ γνωστῶν, οἵτινες πολλάκις ἔχουσι καταδικασθῇ διὰ παρομοίας κακοήθεις πράξεις.

Εὐνόητον τυγχάνει ὅτι μεταξὺ τοῦ ἐκφυλότητος ἐπιδεικτικοῦ καὶ τῶν ἐκφύλων τούτων ὑπάρχουσι πλεῖσται διάμεσοι καταστάσεις, δι' ὧν ἀνεπαισθήτως μεταβαίνει τις ἀπὸ τῆς μιᾶς τάξεως εἰς τὴν ἄλλην· διὰ τοῦτο ὑπάρχουσι καὶ διάφοροι βαθμοὶ εὐθύνης διὰ τὰ διάφορα εἴδη ἐπιδεικτικῶν, τὸ δὲ ὅλως ἀνεύθυνον δὲν δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ τις εἰμὴ δι' ἐκείνους οἵτινες φέρουσι βαθέως ἐγκεχαραγμένα τὰ στίγματα τοῦ ἐκφυλισμοῦ καὶ τοὺς ὁποίους οὔτε αἱ ἐπανειλημμέναι τιμωρίαι, οὔτε τὸ γενναῖον ξυλοκόπημα τὸ ὁποῖον ἐπιδαψιλεύουσι συνήθως αὐτοῖς οἱ παρατυγχάνοντες, δύνανται νὰ σωφρονήσωσι.

2ον. Ἕτερον εἶδος διαστροφῆς τῆς γενετησίου ὁρμῆς ἀποτελεῖ ὁ λεγόμενος *φετυχισμὸς* ἐκ τοῦ Fetiche = ξόανον λατρείας. Οἱ φετυχισταὶ δὲν ἐρωτεύονται τοῦ συνόλου τῆς γυναικός, ὡς συμβαίνει εἰς τὸν φυσιολογικὸν ἔρωτα, ἀλλὰ μόνον μέρους αὐτῶν ἢ καὶ ἁπλῶς ἀντικειμένου ἀνήκοντος εἰς τὴν γυναῖκα ἢ ὁπωσοῦν ὑπενθυμίζοντος αὐτήν· οὕτω λ, χ, ἄλλοι ἐρωτεύονται καὶ ἐρεθίζονται μόνον ἐκ τῆς χειρός, τοῦ ποδός, συνηθέστερον τῆς κόμης καὶ δὴ τῆς πλεξίδος τῶν γυναικῶν, ἄλλων ἡ γενετήσιος ὁρμὴ διεγείρεται μόνον ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ γυναικείου ἱδρῶτος ἢ τῶν ἐκκρίσεων τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. Φετυχικοί τινες ἐρωτεύονται ἀντικειμένων τινῶν τῆς γυναικείας περιβολῆς, τῆς περικνημίδος, τῶν ὑποδημάτων, τῆς ποδιᾶς συχνότατα τοῦ ρινομάκτρου τῶν γυναικῶν. Τοῦθ' ὅπερ δὲ διακρίνει τοὺς φετυχιστὰς εἶνε ὅτι οὗτοι μένουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀναί-

Συλλόγου σκοποῦ προπαγάνδα νὰ εἴχεν ἀρχίσει ἀπὸ πολλοῦ. Αἱ διαλέξεις τῶν ἐπιλέκτων μὲ ἀντικείμενον τοιοῦτο ἐπιβάλλεται νὰ διαδέχωνται ἀλλήλας, αἱ δὲ συνελεύσεις ὅσον τὸ δυνατὸν πλειοτέρων δικηγόρων νὰ καταστοῦν καὶ συνηθέστεραι καὶ ἐπιβλητικώτεραι, ὅπως οὕτω μεταβληθῇ εἰς κοινὴν συνείδησιν ἡ ἀνάγκη τῆς νομοθετικῆς ὀργανώσεως, ἐπιβληθῇ δ' ἐπὶ τέλους ἡ ἰδέα αὕτη εἰς τοὺς διευθύνοντας τὰ παρασκήνια τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας. Εὐθετωτέραν περίστασιν τῆς σήμερον ἀμφιβάλλομεν ἂν, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, θὰ ἀνεύρωσιν ἄλλην οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι δικηγόροι, δεδομένου ὄντος μάλιστα ὅτι ἡ μὲν κοινωνία ἔχει ἤδη ἀπὸ πολλοῦ κηρυχθῇ συνεργάτης τῆς ἰδέας, ἀντίδρασις δὲ ἄλλη ἐκ τοῦ μέρους ἐκείνου ὁπόθεν κατὰ σύστημα καὶ ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ζητήματος ἀπορρέει, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἀντιταχθῇ.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰς τὰ δύο προηγούμενα φύλλα δημοσιευθεισῶν ἐπιστολῶν τοῦ συνεργάτου μας «Ἰώβ», ἐν αἷς μὲ χρώματα ὁμολογουμένως ζωηρὰ ἐξεικονίζεται ἡ κατάστασις τῆς νομοθεσίας μας καὶ ἡ ἀκατανόητος ἀδράνεια τῆς νομοθετικῆς μας ἐξουσίας, ἐρρίφθη καὶ πάλιν ἡ ἰδέα τῆς συγκλήσεως συνεδρίου νομικῶν, τῇ πρωτοβουλίᾳ εἴτε τῆς Κυβερνήσεως εἴτε τοῦ δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν. Ἡ ἰδέα, κατ' ἀρχὴν ἐξεταζομένη, εἶνε ἐκτάκτως πρακτική, οὐδεμία δὲ παραμένει ἀμφιβολία, ὅτι διὰ τοῦ κύρους ἑνὸς συνεδρίου, ἀποτελεσθησομένου ἐξ ὅσων τὸ δυνατὸν περισσοτέρων δικηγόρων καὶ δικαστῶν ἢ ὁπωσδήποτε σχετιζομένων μὲ τὴν δικαιοσύνην, οὐκ ὀλίγα δύνανται νὰ ἐπιτευχθῶσι, καθότι αἱ νομοθετικαὶ ἀτέλειαι καὶ ἀσυναρτησίαι εἶνε τόσον πολλαί, ὥστε ἡ πρώτη σοβαρὰ ὤθησις πρὸς μετατροπὴν ἢ μεταρρύθμισιν ἀναμφιβόλως θὰ ἐπιτύχῃ τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα.

Συνέδριον Νομικῶν

Αἱ εἰς τὸ προηγούμενον καὶ τὸ σημερινὸν φύλλον δημοσιευόμεναι ἱστορικαὶ σημειώσεις τοῦ ἐν Ἀθήναις δικηγόρου κ. *Τάσου Μπραχάλη*, δὲν δημοσιεύονται βεβαίως μὲ ἀξιώσεις πρωτοτυπίας, οὐδ' ὡς μελέτη μέλλουσα νὰ ἀνοίξῃ νέους ὁρίζοντας εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐν Ἑλλάδι δικαίου κατὰ τοὺς τελευταίους τῆς δουλείας χρόνους. Καθ' ἡμᾶς ὅμως, ἡ ἐργασία αὕτη ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν, ὅτι δίδει τὴν πρώτην ἀτυχῶς πρὸς μίμησιν ὤθησιν. Ὑπὸ ποίας ἱστορικὰς καὶ ἐθνολογικὰς ἢ ἄλλας συνθήκας ἴσχυσε τὸ δίκαιον τῶν Ρωμαίων κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ποίαν ἐξέλιξιν ἢ ὀπισθοδρόμησιν ὑπέστη καὶ πῶς ἀνεῦρε τοῦτο ἡ νεωτέρα ἐλευθέρα Ἑλλάς, οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν οὐδὲ τὴν μᾶλλον ἀμυδρὰν ἰδέαν ἔχει, ἂν δ' ἔλιπον αἱ σέλιδες τοῦ μεγάλου Λίγενθαλ, αἱ ἄγνωστοι καὶ αὗται εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων, τὸ Ἑλληνορωμαϊκόν, ὅπως ὠνομάσθη δίκαιον, θὰ ἦτο τόσον γνωστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, ὅσον γνωστὴ εἶνε ἡ νομοθεσία τῆς μικρᾶς δημοκρατίας τοῦ Ἁγίου Μαρίνου, ἣν τελευταῖον ἀπεκάλυψεν ἡ φιλοπονία τοῦ δικηγόρου Ἀθηνῶν κ. Γ. Φιλαρέτου.

Ἱστορικαὶ σημειώσεις

Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ
ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Γ'

Ἀναμφιβόλως οἱ *οὐσιωδέστεροι ὅροι* ὀρθῆς ἀπονομῆς τῆς Δικαιοσύνης εἶνε — ἐκτὸς ἄλλων τινῶν δευτερευούσης σημασίας — 1ον *καλοὶ νόμοι*, 2ον *καλοὶ δικασταί*, κορίως καλοὶ δικασταὶ καὶ 3ον *καλοὶ δικηγόροι*. *Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον*. Ἂν ἐγράφομεν διὰ τὸ πολὺ κοινὸν ἢ καὶ δι' αὐτὴν τὴν Νομοθετικὴν ἐξουσίαν, ἐκ παντοειδῶν ὡς γνωστὸν κοινωνικῶν στοιχείων ἀποτελουμένην, θὰ ἐξητάζομεν κατὰ τὸ ἑνὸν ἡμῖν ἀναλυτικώτερόν πως τὸ ποιὸν τῆς διεπούσης ἡμᾶς Νομοθεσίας, τὰς ἀτελείας αὐτῆς, τὰς ἐλλείψεις της. Ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Δικαιοσύνης», ἰδίᾳ δὲ διὰ τοὺς δικηγόρους, πρὸς οὓς κυρίως ἀπευθυνόμεθα, τοῦτο εἶνε περιττόν. Πάντες οὗτοι κάλλιον ἴσως ἡμῶν γιγνώσκουσι τὰς ἐλλείψεις ταύτας. Ἀμφιβάλλομεν ἂν θὰ εὑρεθῇ *εἷς* δικηγόρος ὅστις ἐν τῇ ἐνασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός του δὲν ἠσθάνθη πλέον ἢ δεκάκις δυσφορίαν ἢ ἀπογοήτευσιν οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ ἀγανάκτησιν διὰ τὰς ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας ταύτας. Τὸ Ρωμαϊκὸν Δίκαιον, τὸ ἀφθίτου ὄντως μεγαλείου μνημεῖον τοῦτο τῆς Ρωμαϊκῆς μεγαλοφυΐας, κατήντησεν ἐν τῇ ἐποχῇ ἡμῶν ἀρχαιοπρεπὲς ἐρείπιον, ἄξιον μὲν θαυμασμοῦ διὰ τὸ μεγάλης χρησιμότητος καὶ ἀξίας ὑλικὸν αὐτοῦ ὡς τοιοῦτον, ἀσύνδετον ὅμως καὶ ἄνευ συνοχῆς καὶ παραλύσαν ὡς σύνολον καὶ ὡς οἰκοδόμημα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δύναται πλέον νὰ στεγάσῃ τὴν Θέμιδα. Ἡ θεία αὕτη θεότης ἥτις ἤζιζεν ἀναμφισβητήτως μεγαλειτέρας στοργῆς καὶ μερίμνης ἐκ μέρους τῆς Ποκιτείας, ἀναγκαζομένη νὰ οἰκῇ ἔτι ἐν αὐτῷ, κατήντησεν ἀναιμικὴ καὶ φθισιῶσα μὲ τὴν συνδρομὴν καὶ τῶν ἄλλων γνωστῶν ἀθλιοτήτων ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ὁποίων βιοῖ καὶ διάγει. Ἀνάγκη λοιπὸν ταχείας καὶ ριζικῆς ἀνεγέρσεως καὶ ἀνακαινίσεως τοῦ πεπαλαιωμένου τούτου οἰκοδομήματος, διὰ συντάξεις πρωτίστως Ἀστικοῦ Κώδικος *ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας* καὶ συνδέοντος διὰ συνεκτικοῦ δεσμοῦ τὰ διάφορα μέρη τοῦ Ἀστικοῦ Δικαίου τὰ ἐν πολλοῖς ἀσύνδετα καὶ ἀντιφατικὰ πρὸς τό ὅλον σύστημα τυγχάνοντα.

Ἡ ἀνάγκη ἄλλως τε αὕτη, οὐ μόνον διὰ τῶν ἐπανειλημμένων μεταγενεστέρων ἀποπειρῶν πρὸς τοιαύτην ἐργασίαν ἀνεγνωρίσθη, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πρὸ 70ετίας εἰσαγαγόντος *ὑπὸ τύπον προσωρινότητος* τὸν Ρωμαϊκὸν καὶ Βυζαντινὸν Νόμον νομοθέτου ὡμολογήθη. Τὰ κενὰ καὶ πλημμελῆ τῶν καθ' ἕκαστον θεσμῶν δὲν εἶνε ἀντικείμενον τῶν ἄρθρων ἡμῶν τούτων. Ἄλλως τε εἶνε, ὡς ἐλέχθη, γνωστά. Ὥστε ἤδη δὲν θὰ πραγματευθῶμεν εἰδικώτερον περὶ αὐτῶν. Ἴσως ἄλλοτε ἀπασχολήσωμεν τὰς στήλας τῆς «Δικαιοσύνης» μὲ σχετικὴν μελέτην ἡμῶν, ἡμιτελῆ ἔτι οὖσαν, ἥτις ἂν μή τι ἄλλο, ἀφίνει ὡς ἐντύπωσιν ἓν μέγα *θαυμαστικὸν* διὰ τὴν μακαριότητα τοῦ *προτύπου τούτου Κράτους* καὶ μίαν ἔτι μεγαλειτέραν *ἀπορίαν* περὶ τοῦ πῶς οἱ ἀμεσώτερον πρὸς τὰ τῆς Δικαιοσύνης σχετιζόμενοι καὶ κάλλιον τὰ κατὰ τὴν Νομοθεσίαν ἡμῶν κατανοοῦντες, ἐλευθεριώτερον δέ πως δυνάμενοι νὰ δράσωσι — τοιοῦτοι δὲ βεβαίως εἶνε οἱ δικηγόροι — δὲν ἐξηγέρθησαν ζητοῦντες ἐπιμόνως καὶ ὁμοφώνως τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῆς.

* * *

Ἀλλὰ μήπως μόνον Ἀστικοῦ Κώδικος ἐπαρκοῦς καὶ καταλλήλου στερούμεθα; Ἡ Πολιτικὴ Δικονομία, ἡ μὲ τὰς σχολαστικὰς ἐν πολλοῖς τυπικότητάς της καὶ τὴν *ὑπέρμετρον* καὶ μέχρι στραγγαλισμοῦ πολλάκις τοῦ προφανοῦς δικαίου φθάνουσαν πρὸς τοὺς τύπους λατρείαν της ὑποθάλπουσα τὴν στρεψοδικίαν καὶ ὑποβοηθοῦσα τὸν διαιωνισμὸν τῶν δικῶν, ἡ Πολιτικὴ Δικονομία μὲ τὸν πανάθλιον περὶ ἐκτελέσεως θεσμόν της, μὲ τὰ *ἀκράτου* αὐστηρότητος καὶ ἀνεπιεικείας ἄρθρα της περὶ ἀκυροτήτων καὶ περὶ ἁρμοδιότητος, μὲ τὰς ἀτελεῖς καὶ πλημμελεῖς καὶ ἀνεφαρμόστους περὶ εὐθύνης τῶν δικαστικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων (δικαστῶν, δικηγόρων, γραμματέων κλπ.) διατάξεις της, δι' ὧν διεμορφώθη ἓν εἶδος ἀσυδοσίας καὶ ἀνεξελέγκτου αὐτῶν, μὲ τὰς περὶ ἐπιδόσεων ἀτελείας της, μὲ τὰ ὑπερβολικὰ καὶ οὐσιωδῶς τὴν ταχεῖαν τῶν δικῶν περάτωσιν παρακωλύοντα προνόμια τοῦ ἐναγομένου, μὲ τὰς νεκρὰς περὶ ἐνεργείας τῶν εἰσαγγελέων ἐν ταῖς πολιτικαῖς δίκαις διατάξεις της, μὲ τὴν ἐντελῶς ἀνεξέλεγκτον διὰ τὸν Πρόεδρον δικαιοδοσίαν της, μὲ τὴν τελείως ἐκφυγοῦσαν τοῦ σκοποῦ διαδικασίαν καὶ δικαιοδοσίαν τῶν εἰρηνοδικῶν της, μὲ τὸ χρῆζον πολλῶν καὶ ἀμέσων βελτιώσεων κεφάλαιόν της περὶ ἀποδείξεως, μὲ τὸν περὶ ἀνατροπῆς ἄχρηστον καὶ ἐπιβλαβῆ, πάντως δὲ μεταρρυθμιστέον θεσμόν της, μὲ τὴν παντελῆ ἔλλειψιν διατάξεων περιοριζουσῶν πως δι' ἀστικῶν ποινῶν ἢ ἄλλως τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πρώτου τυχόντος στρεψοδίκου διαδίκου νὰ *πετᾷ* ἐν δικόγραφον ἀνακοπῆς ἢ ἐφέσεως ἢ αἰτήσεως καὶ νὰ βασανίζῃ ἀκόπως καὶ ἀνεξόδως τὸν ἐπισπεύδοντα διάδικον μὲ δαπάνας, μὲ χρονοτριβάς, μὲ ματαιώσεις δικαστικῶν πράξεων κλπ. κλπ. ἡ Πολιτικὴ ἐπαναλαμβάνομεν Δικονομία ὡς καὶ τὰ συναφῆ ταύτῃ πλημμελέστατα ἐν πολλοῖς νομοθετήματα περὶ ὀργανισμοῦ τῶν Δικαστηρίων καὶ περὶ χαρτοσήμου, δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς καλῶς ἔχοντα καὶ πληροῦντα τὸν προορισμόν των; Βεβαίως ὄχι.

* * *

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐμπορικὸς ἡμῶν νόμος πολλάκις ἐλέχθη καὶ ἐγράφη καὶ ἐβεβαιώθη ὅτι, συνταχθεὶς ἐπὶ τῇ βάσει νομοθεσίας γενομένης σχεδὸν πρὸ αἰῶνος, ὅτε ὁ νομοθέτης οὔτε νὰ φαντασθῇ ἴσως ἠδύνατο τὴν σημερινὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, εἶνε θλιβερόν, ἂν μή τι ἄλλο νὰ ἐξακολουθῇ καὶ σήμερον διέπων τὸ ἑλληνικὸν ἐμπόριον, ὅπερ ἂν δὲν δύναται νὰ ἐπιδείξῃ τὴν μόρφωσιν καὶ τὰς τελειοποιήσεις τοῦ ἐμπορίου τῆς Δύσεως, παρακολουθεῖ ὅμως μετὰ τῆς διακρινούσης τὴν ἑλληνικὴν εὐφυΐαν ζηλευτῆς ἐπιδόσεως τὰς προόδους αὐτοῦ. Σήμερον ἡ διὰ τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ τεραστία καὶ ἰλιγγιώδης ταχύτης καὶ ἐξάπλωσις τῆς συγκοινωνίας, τὸ τοσοῦτον ἀναπτυχθὲν ὑπὸ τῶν ἀναγκῶν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ συνεταιριστικὸν πνεῦμα, ἡ ἁπλοποίησις τῆς συναλλαγματικῆς ὡς ὀργάνου πληρωμῆς διά τε τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐμπόριον, ἡ πρὸ παντὸς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου ἀπαιτουμένη *ἐμπέδωσις τῆς καλῆς πίστεως* ἐν ταῖς συναλλαγαῖς, ἡ τάσις ἡ ἀπὸ πολλοῦ χρόνου παρατηρουμένη πρὸς ἐνέργειαν πλείστων ὅσων πράξεων ἐμπορικῶν καὶ ἄλλων διὰ διαμέσων προσώπων, τραπεζῶν, παραγγελιοδόχων μεσιτῶν, πρακτόρων, ἡ τόσον διευκολύνουσα τὸ ἐμπόριον κλπ. μετέτρεψαν τὰς συνθήκας καὶ τοὺς ὅρους τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, εἰς τρόπον ὥστε καὶ ὁ ἡμέτερος νομοθέτης πρὸ πολλοῦ ὤφειλε νὰ μὴ παρίδῃ ὅτι ἐπιβάλλεται ταχεῖα καὶ ριζικὴ μεταρρύθμισις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου, μηδὲ τοῦ περὶ πτωχεύσεως μέρους αὐτοῦ ἐξαιρουμένου, ὅπερ, ἂν καὶ νεώτερον, δὲν εἶνε ἐν τούτοις ὀλιγώτερον ἀπηρχαιωμένον καὶ πλημμελές, μάλιστα ὡς λειτουργεῖ τε-

---

σθητοι πρὸ τῆς γυναικὸς καὶ δὲν ὁρμῶσιν εἰμὴ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ λατρευτοῦ αὐτοῖς ἀντικειμένου. Οἱ φετυχισταὶ προκαλοῦσι συνήθως τὴν ἐπέμβασιν τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς κατηγορούμενοι ἐκ παρεξηγήσεως δι' ἐγκλήματα ὅλως ἀνύπαρκτα.

Ἐν τῷ Φρενοκομείῳ Saint-Anne ὁ κ. Magnan ἐπέδειξεν ἡμῖν ἀσθενῆ ὅστις εἶχε κατηγορηθῇ δεκατετράκις ἐπὶ ἀποπείρᾳ λωποδυσίας. Ὁ ἄνθρωπος συνελαμβάνετο πάντοτε ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἀφήρπαζεν ἐκ τοῦ θυλακίου τῶν κυριῶν τὸ ρινόμακτρον αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲ ἦτο φυσικὸν νὰ παραδεχθῇ τις ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπεχείρει νὰ κλέψῃ τὸ βαλάντιον καὶ οὐχὶ τὸ μανδήλιον, ἀπεστέλλετο εἰς τὸ Πλημμελειδικεῖον καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὰς φυλακάς. Τὴν τελευταίαν φορὰν ἔπεσεν εἰς χεῖρας δικαστοῦ εὐφυοῦς καὶ ἀνεπτυγμένου, ὅστις ἐκπλαγεὶς ἐκ τῆς μονοτονίας τοῦ ἐγκλήματος, ὑπέβαλεν αὐτὸν εἰς ἰατροδικαστικὴν ἐξέτασιν, ἐξ ἧς ἀμέσως προέκυψεν ὅτι ὁ ὑποτιθέμενος αὐτὸς λωποδύτης δὲν ἦτο εἰμὴ ἁπλῶς φετυχιστής. Πράγματι ἐν τῇ κατ' οἶκον ἐρεύνῃ ἀνευρέθη κιβώτιον πλῆρες ρινομάκτρων, ἅτινα οὗτος εἶχεν ὑποκλέψῃ ἵνα ἐπιδοθῇ κατ' ἰδίαν εἰς ἡδυπαθεῖς πράξεις, ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ διηγήθη ὅτι ὁ σύζυγος αὐτῆς ἔμενε συνήθως ἀπαθὴς εἰς τὰς θωπείας αὐτῆς, ὁσάκις δὲ αὕτη ἤθελε νὰ ἐξαναγκάσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συζυγικῶν καθηκόντων, ἐπεδείκνυεν αὐτῷ ρινόμακτρον, ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ὁποίου ὁ σύζυγος εἰσήρχετο εἰς ὀργασμὸν καὶ ἱκανοποίει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς. Κατόπιν τοιαύτης ἀποκαλύψεως ὁ κατηγορούμενος ἐνεκλείσθη εἰς τὸ Φρενοκομεῖον, οὕτω δὲ ἡ οἰκογένεια τοῦ πάσχοντος ἀπέφυγε τὸ στῖγμα, ὅπερ προσῆπτεν αὐτῇ τόσον ποταπὴ κατηγορία. Παραπλήσιον παράδειγμα ἀναφέρει ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς Beek νέου τινὸς κατηγορηθέντος ἐπὶ λῃστείᾳ, διότι ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ καὶ ἐν δημοσίᾳ πλατείᾳ ἔρριψε κατὰ γῆς νεάνιδα, ἧς ἀφήρεσε διὰ τῆς βίας τὰ ὑποδήματα, σημειωτέον δὲ ὅτι, ἐνῷ ἡ κυρία αὕτη ἔφερε πληθὺν τιμαλφῶν ἀντικειμένων, ὁ φετυχιστὴς οὗτος οὐδόλως ἔθιξεν αὐτά. Συνηθέστερον οἱ φετυχισταὶ ἄγονται εἰς τὸ ἐδώλιον τοῦ κατηγορουμένου διότι, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν ψαλίδα καὶ διεισδύοντες εἰς τὰ πλήθη ἐν ὥρᾳ συνωστισμοῦ, ἀποκόπτουσι τῶν κορασίδων τὰς πλεξίδας μετὰ τῶν ὁποίων κατόπιν αὐνανίζονται.

Ἰστέον δ' ὅτι «ἀείποτε σχεδὸν ἀφετηρία τοῦ φετυχισμοῦ ὑπῆρξε τυχαῖόν τι γεγονός, ὅπερ προὐκάλεσε τὴν σχέσιν τῆς μεμονωμένης ταύτης ἐντυπώσεως πρὸς τὰς ἡδυπαθεῖς αἰσθήσεις» (Κατσαρᾶς). Οὕτω νέος τις εἰς ἡλικίαν ἑπτὰ ἐτῶν, διδαχθεὶς ὑπὸ τῆς ὑπηρετρίας του ν' αὐνανίζηται διὰ τῆς ἐπιψαύσεως τῶν γεννητικῶν ὀργάνων δι' ὑποδήματος, καθ' ὅλον τὸν μετέπειτα βίον αὐτοῦ ἔπασχεν ὀργασμὸν καὶ ηὐνανίζετο μόνον ὁσάκις ἀνεπόλει ἢ ἔβλεπεν ὑπόδημα. Ἕτερος νέος, περὶ οὗ ἀναφέρει ὁ Charcot (καὶ τοῦτο ἐπίσης παραλαμβάνω ἐκ τῆς ἰατροδικαστικῆς τοῦ κ. Βάφα) εἰς μικρὰν ἡλικίαν εὑρεθεὶς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κοιμᾶται μετὰ συγγενοῦς καθεστηκυίας ἡλικίας καὶ φερούσης νυκτικὸν σκοῦφον, ἔσχε κατὰ πρῶτον στῆσιν τοῦ πέους· ἔκτοτε δὲ δὲν ἠσθάνετο ὄρεξιν πρὸς συνουσίαν εἰμὴ ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ νυκτικοῦ σκούφου. Νυμφευθεὶς δὲ εἰς ἡλικίαν 32 ἐτῶν μετὰ κόρης εὐειδοῦς, ἣν καὶ ἠγάπα τρυφερῶς, κατὰ τὰς πρώτας νύκτας ἔμεινεν ὅλως ἀπαθὴς παρὰ τῇ ἑαυτοῦ συζύγῳ, κατόπιν ὅμως ἀναμνησθεὶς τοῦ σκούφου τῆς γραίας ἠδυνήθη νὰ ἐκτελέσῃ τὰ συζυγικὰ αὐτοῦ καθήκοντα.

Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπάγονται καὶ οἱ ὑπὸ τοῦ Magnan ἐπικληθέντες προστριβόμενοι (frotteurs)· οἱ τοιοῦτοι διεισδύουσι πάντοτε εἰς μέρη ὅπου ὑπάρχει συνωστισμὸς καὶ προστρίβονται μέρους τινὸς τοῦ σώματος, κυρίως τῶν ὀπισθίων τῆς γυναικός, ὁπότε ἐπακολουθεῖ ἡδονὴ καὶ ἐκσπερμάτωσις. Ἄλλοτε δὲν ἀρκοῦνται εἰς τοῦτο, ἀλλ' ἐξάγουσι τὸ πέος αὐτῶν καὶ χωρὶς νὰ ὑποστῶσι στῆσιν διὰ τῆς προστριβῆς ἐκσπερματοῦσι.

Παραπλήσιον εἶδος διαστροφῆς ἔπασχε Ρωσσίς τις εὐειδεστάτη καὶ κομψοτάτη διαμένουσα πρὸ ἐτῶν ἐν Ἀθήναις, συνήρχετο μὲν μετ' ἀνδρῶν ἀλλ' οὐδεμίαν ᾐσθάνετο ἐκ τούτου ἡδονήν. τότε δὲ μόνον διεγείρετο ὅταν ἔνιπτεν οὕτως εἰπεῖν τὰς χεῖρας αὐτῆς μετὰ τοῦ σπέρματος τοῦ ἀνδρός. Ἡμέραν τινὰ προσκεκλημένη εἰς γεῦμα καὶ παρακαθημένη κυρίου, ὅστις ἐρωτεύετο αὐτῆς, κατώρθωσε νὰ αὐνανίσῃ αὐτὸν ὑπὸ τὴν τράπεζαν, λαβοῦσα δὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ περιέτριψε τὰς χεῖρας αὐτῆς· ἡ συγκίνησις αὐτῆς καὶ ἡ ἡδυπάθεια ὑπῆρξε τοσαύτη, ὥστε τὸ πρᾶγμα δὲν διῆλθεν ὅλως ἀπαρατήρητον ὑπὸ τῶν συνδαιτημόνων.

λευταίως ὁ θεσμὸς τῆς πτωχεύσεως, μὲ τὴν τελματώδη διαδικασίαν του, τὴν ἀπονέκρωσιν τῶν ποινικῶν του διατάξεων καὶ τὴν κακοήθη ἐκμετάλλευσιν αὐτοῦ ὑπὸ ἀσυνειδήτων ἐμπόρων, καίρια πλήγματα κατέφερε καὶ καταφέρει εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν καλὴν αὐτοῦ πίστιν.

* * *

Οὐχ ἧττον ἀτελὴς ἐστὶ καὶ ἡ Ποινικὴ ἡμῶν Νομοθεσία. Αἱ ἑκάστοτε δημοσιευόμεναι ἢ ἄλλως γνωσταὶ καθιστάμεναι ἐγκληματολογικαὶ στατιστικαὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν ἄλλων ἁρμοδίων ἀρχῶν, μολονότι ἀπέχουσι τῆς πραγματικότητος ἕνεκα τοῦ μὴ ἀκριβοῦς καὶ ἐπιστημονικοῦ καταρτισμοῦ των, ἐν τούτοις ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλα Κράτη, παριστῶσιν εἰκόνα πλέον ἢ οἰκτρὰν πλέον ἢ ἀπελπιστικήν. Ἔχομεν — ποσοτικῶς τοὐλάχιστον—τὸ παγκόσμιον *ρεκὸρ* εἰς τὴν ἐγκληματικότητα. Ἡ ζωοκλοπὴ καὶ ζωοκτονία λυμαίνονται ἐπικινδύνως τοὺς ἀγροτικοὺς πληθυσμούς. Τὰ ἀδικήματα κατὰ τῆς ζωῆς θεωροῦνται πολλάκις ὡς ἀπαραίτητα ὅπως ἀποπλύνουν τὴν κακῶς ἐννοουμένην ἀτομικὴν ἢ καὶ οἰκογενειακὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν. Οὐχὶ δὲ ἅπαξ ἐνομιμοποίησαν τοιαύτην ἀξιοθρήνητον τακτικὴν καὶ τὰ δικαστήρια. Ἡ τιμὴ τοῦ πλησίον ἥκιστα σεβαστὴ τυγχάνει, ἔτι δὲ μᾶλλον πλημμελῶς καὶ ἀτελῶς τιμωρεῖται. Ἡ ἔλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς διαφόρους αὐτῶν ἐνεργείας καὶ διαταγάς, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ ἡ ἀπείθεια καὶ ἡ ἀντίστασις πρὸς αὐτὰς καὶ ἡ περιύβρισις αὐτῶν, θεωρεῖται παρ' ἡμῶν ὡς κάτι τι πρεπῶδες καὶ ἀνδρικὸν καὶ ὑπερήφανον. Ἡ ψευδομαρτυρία καὶ ψευδορκία πολλοὺς ἐγκυμονεῖ διά τε τὴν ποινικὴν καὶ ἀστικὴν δικαιοσύνην κινδύνους, συμβαλλούσης εἰς τοῦτο καὶ τῆς ὑπερμέτρως αὐστηρᾶς ποινῆς ὡς καὶ τῆς ἐπιεικείας τῶν ἀρχῶν. Τὸ ἀδίκημα τῆς ἀπάτης μὲ τὸ ἐλαστικὸν τῆς ἑρμηνείας τῶν σχετικῶν διατάξεων, ἄλλοτε μὲν ῥίπτει πολυχρονίως εἰς τὰς φυλακὰς τοὺς ἐπιπολαιοτέρους καὶ ἀθωοτέρους καὶ ἄλλοτε πλουτίζει τοὺς μᾶλλον ἐπιτηδείους καὶ πονηρούς. Τὰ ἐγκλήματα, λόγῳ κυρίως τοῦ βραδυτάτου, ὡς μὴ ὤφειλε, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ μεροληπτικοῦ τῆς καταδιώξεως καὶ τιμωρίας των, διαπράττονται μετ' ἀπαθείας καὶ ἠρεμίας συνειδήσεως καταπλησσούσης. Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ καθ' ὑποτροπὴν ἀδικήματα παρουσιάζονται τυχνότερον. Οἱ φυγόδικοι καὶ οἱ φυγόποινοι ὁλονὲν πολλαπλασιάζονται.

Τὰ θυλάκια τῶν ἑκασταχοῦ καταδικαστικῶν ἀρχῶν ὑπερπληροῦνται ἐνταλμάτων. Τὰ ἀρχεῖα τῶν εἰσαγγελιῶν εἰσδέχονται διαρκῶς μηνύσεις, προορισμὸν ἐχούσας νὰ μένωσιν ἐπὶ ἀπελπιστικῶς μακρὸν χρόνον ἐκκρεμεῖς οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ νὰ . . . παραγράφωνται. Ἡ ποινικὴ καταδίωξις καὶ αὐτὴ ἡ ποινὴ μόνον κατὰ θεωρίαν εἶνε μέσα ἐκφοβισμοῦ, παραδειγματισμοῦ καὶ βελτιώσεως, ἐνῷ πράγματι ἀδιαφόρως καὶ μετὰ σαρκασμοῦ ἀκούονται ὑπὸ τῶν κακοποιῶν στοιχείων. Ἐὰν ἡ τοιαύτη κατάστασις ὀφείλεται καὶ εἰς ἄλλα αἴτια, οἷον τὴν πολιτικήν, τὴν κομματικὴν ἐξαχρείωσιν, τὸ κλιματολογικὸν περιβάλλον, τὰ κοινωνικὰ ἔθιμα καὶ ἄλλα, οὐχ' ἧττον ὑπεύθυνος δι' αὐτὴν εἶνε καὶ ἡ κρατοῦσα νομοθεσία, ἥτις καὶ ὡς πρὸς τὸν ὀργανισμὸν τῶν Ποινικῶν δικαστηρίων δεῖται βελτιώσεων καὶ ὡς πρὸς τὴν δικαστικὴν ἀστυνομίαν ἔχει ἀνάγκην μεταρρυθμίσεων καὶ ὡς πρὸς τὸν χαρακτηρισμὸν πολλῶν ἀδικημάτων καὶ ὡς πρὸς τὰς ποινὰς χρήζει μεταβολῶν καὶ μεταρρυθμίσεων, συμφώνως καὶ πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς διαμορφωθείσης κάτι ἄλλο ἢ εὐέλπιδος πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἡμῶν καταστάσεως.

* * *

Ἐθίξαμεν προχείρως καὶ ἀτελῶς ἐν γενικωτάταις δὲ γραμμαῖς τὰς ἐλλείψεις τῶν σπουδαιοτέρων μερῶν τῆς διεπούσης ἡμᾶς νομοθεσίας. Ἐπράξαμεν δὲ τοῦτο ὅπως καταδείξωμεν ὅτι ὁ εἷς τῶν τροχῶν τῆς δικαιονομικῆς ἡμῶν μηχανῆς δὲν συμβάλλει εἰς τὴν ἀπρόσκοπτον αὐτῆς λειτουργίαν καὶ ἐνέργειαν. Τοῦτο ἐλπίζομεν ὅτι δὲν δύναται κατ' ἀρχὴν νὰ ἀμφισβητηθῇ παρ' οὐδενὸς δυναμένου νὰ γνώσκῃ τὰ πράγματα. — Καὶ ἡ «Δικαιοσύνη» δὲ, καίτοι ὀλιγίστων μόλις μηνῶν βίον ἀριθμεῖ, σχεδὸν δὲν παρῆλθεν ἑβδομὰς χωρὶς νὰ λάβῃ ἀφορμὴν ἐν τῇ εἰδικότητί της νὰ ἀσχοληθῇ περὶ τῶν ἐλλείψεων τούτων, καὶ νὰ ταλανίσῃ τὸ ὑπὸ τοιαύτης Νομοθεσίας διεπόμενον Κράτος.

Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία, ὅτι ἐὰν παρατείνῃ τὸν βίον αὐτῆς, ὡς ἐλπίζομεν καὶ εὐχόμεθα, θὰ ἐξακολουθῇ συνεχῶς φιλοξενοῦσα εἰς τὰς στήλας της τὰς κραυγὰς τῶν εἰδικῶν περὶ τοῦ ἐπείγοντος τῆς ἀνάγκης ριζικῆς τῆς νομοθεσίας ἡμῶν μεταρρυθμίσεως, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ διαφαίνηται ἡ ἐλπίς, ὅτι αἱ κραυγαὶ αὗται θὰ ἀφυπνίσωσι τὴν ὑπὸ κομματικὸν μανδραγόραν καθεύδουσαν νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ ὅτι θὰ εὕρωσι τοὐλάχιστον τὴν *προσήκουσαν* ἠχὼ εἰς τὸν τύπον τῆς πρωτευούσης, ὅστις ἄλλως τε μὲ τὰ γλίσχρα μέσα ἅπερ διαθέτει καὶ μὲ τὸ εἶδος τῆς ἀρθρογραφίας καὶ ἀκριβέστερον εἰπεῖν *βιο . . . γραφίας* ὅπερ ἐξ ἀνάγκης ἢ ἄλλως οὔτε οἶδά πως, διεμόρφωσε, ζήτημα εἶνε ἂν θὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ χειρισθῇ καὶ πραγματευθῇ τοιοῦτο ζήτημα.

Τί δέον λοιπὸν γενέσθαι; Πρέπει νὰ ἀναμείνωμεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου μὲ τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἀξιεπαίνως καὶ μετὰ ἀγαστῆς χάριτος ἁλιεύοντος ἐκ τοῦ Νομοθετικοῦ ἡμῶν τέλματος *νομοθετικοὺς μαργαρίτας* καὶ παρουσιάζοντος αὐτοὺς οἰκτροὺς τὴν θέαν εἰς τὰς στήλας τῆς «Δικαιοσύνης» *ὑπομονητικοῦ* «*Ἰὼβ*» ἢ νὰ ἐπιζητήσωμεν εἰς τὰς ἰδίας ἡμῶν δυνάμεις τὴν βελτίωσιν;

Ἡμεῖς ἐξεφράσαμεν τὴν γνώμην ἡμῶν καὶ θὰ ἐπαναλάβωμεν καὶ πάλιν ταύτην συνεχίζοντες τὰ ἄρθρα ἡμῶν περὶ τῆς *ἐπιδράσεως τῶν Δικηγορικῶν Συλλόγων ἐπὶ τῶν τῆς Δικαιοσύνης*. Θὰ ἐλογιζώμεθα δὲ εὐτυχεῖς ἂν ταῦτα γίνωσιν ἀφορμὴ εὐρυτέρας πως καὶ ἐμπειροτέρας καὶ ἐπιστημονικωτέρας συζητήσεως ἐν ταῖς στήλαις ταύταις.

Σπῦρος Βελλῆς
Δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
Σημειώσεις

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ
ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἡ δόξα τῆς ἐκκαθαρίσεως καὶ ἀναμορφώσεως τοῦ Δικαίου ὠφείλετο εἰς τὸν αὐτοκράτορα Βασίλειον τὸν Μακεδονικόν, ἀναλαβόντα τὸ μέγα τοῦτο ἐγχείρημα μετὰ τὰς κατὰ τῶν Σαρακηνῶν νίκας, μετὰ τὸν θάνατόν του δ' ἔφερεν εἰς πέρας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Λέων ὁ Σοφός. Παρέρχομαι ἐν σιωπῇ ὡς ἐντελῶς γνωτὰ τὰ ἐπακολουθήσαντα νομικὰ μνημεῖα καὶ καταλήγω εἰς τὸν ἀμερίστου τιμῆς ἀξιωθέντα Ἀρμενόπουλον, ὅστις ἐν Ἑλλάδι εἶχεν ἰσχὺν νόμου. Ὅπως γνωσθῇ ἐντελέστερον ὁ Ἀρμενόπουλος μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ (2). Ὁπόταν ἐξαιρετικὰ πολύπλοκα ἀνεφαίνοντο ζητήματα, προσέτρεχον καὶ εἰς τὴν βοήθειαν τῶν *βασιλικῶν*.

Εἰς ἁπάσας τὰς νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἐξαιρέσει δύο ἢ τριῶν, ἔνθα οἱ Τοῦρκοι ὑπερτέρουν κατ' ἀριθμόν, οἱ Ἕλληνες ἀπελάμβανον ἰδίας πολιτικῆς δικαιοδοσίας. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ἡ τουρκικὴ Διοίκησις παρεῖχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκκαλῶσιν ἐνώπιον τῶν ὀθωμανικῶν δικαστηρίων πᾶσαν ὑπόθεσιν ἐφ' ἧς ἀπεφήναντο τὸ πρῶτον Ἕλληνες δικασταί, ἀλλὰ δὲν ἱστορεῖται παράδειγμα Ἕλληνος, ὁσονδήποτε ἄδικον καὶ ἂν ὑπέλαβε τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης, νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ παρεχομένου εὐεργήματος. Τῶν αὐτῶν προνομίων ἀπελάμβανον καὶ πολλαὶ τῶν πόλεων τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' εἰς ἑνίας τούτων αἱ ὑποθέσεις ἐφέροντο ἐνώπιον τῶν ὀθωμανικῶν δικαστηρίων, ἁρμοδίων καθισταμένων καὶ ὁπόταν διάδικοι ἐτύγχανον Ὀθωμανοί.

Ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἑλληνικῶν δικαστηρίων δὲν ἦτο ὁ αὐτὸς καθ' ὅλην τὴν ἑλληνικὴν χώραν. Μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῶν ἠπειρωτικῶν ἐπαρχιῶν ὑπῆρχον διαφοραί. Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας δικαστικὰ καθήκοντα ἐνήσκουν οἱ ποοϊστάμενοι τῶν κοινοτήτων, *προεστῶτες* καλούμενοι, ὧν ἔργον ὡσαύτως ἦτο νὰ γνωρίζωσιν εἰς τὰ κοινοτικὰ μέλη τὰς κυβερνητικὰς διαταγάς, εἰς ἐκείνην δὲ τὰς εὐχὰς τῆς κοινότητος. Ἐξελέγοντο δι' ἓν ἔτος ὑφ' ἁπάντων τῶν κατοίκων ἀπὸ κοινοῦ ἢ ὑπὸ μόνων τῶν ἐξεχόντων τοιούτων.

Ἡ δικαιοδοσία των περιωρίζετο εἰς μικροῦ ἀντικειμένου ὑποθέσεις, παρεμφερεῖς πρὸς τὴν τῶν Εἰρηνοδικῶν. Εἰς ὑποθέσεις σοβαροτέρας προήδρευον δικαστηρίου συγκροτουμένου ὑπὸ τῶν προϋχόντων. Αἱ ἀποφάσεις αὐτοῦ ἐξεκαλοῦντο ἐνώπιον τοῦ Μητροπολίτου, τοῦ ἀρχιεπισκόπου, τοῦ ἐπισκόπου ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ ὁποίου ὑπήγετο ἡ κοινότης. Μόνος ὁ Ἱεράρχης ἐξεδίκαζεν ἁπλᾶς ὑποθέσεις, προήδρευε δὲ δικαστηρίου ἀπαρτιζομένου ἐκ τῶν ἐξεχόντων τῆς ἐπαρχίας μελῶν, *δημογερόντων* ἢ *ἀρχόντων* καλουμένων, προκειμένου περὶ ὑποθέσεως πολυπλόκου. Ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων ἀνετίθετο εἰς τὰ ἐκ τῶν μελῶν ἀστυνομικὰ καθήκοντα τελοῦντα. Ὁπόταν δ' ἀντετάσσετο ἐπίμονος ἄρνησις, τὴν βίᾳ ἐκτέλεσιν ἀνελάμβανεν ἡ ἔνοπλος δύναμις. Ἑκάστη κοινότης διετήρει σῶμα στρατιωτικόν, ἐξ Ἑλλήνων ἀποκλειστικῶς συγκείμενον καὶ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν *ἁρματωλῶν* (ἄνδρες τῶν ὅπλων). Οὗτοι εἶχον ἀναλάβει καὶ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν.

Αἱ ὑποθέσεις ὑπηρησπίζοντο ὑπὸ τῶν διαδίκων αὐτοπροσώπως, ἢ διὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων. Ὁ θεσμὸς τῶν δικηγόρων ὑπῆρξεν ἄγνωστος. Ἡ ἐπιστήμη τοῦ Δικαίου δὲν ἐτιμᾶτο δι' ἰδίων θεραπόντων. Αἱ δικαστικαὶ μελέται περιωρίζοντο εἰς τὴν *ἐξάβιβλον* καὶ σπανίως εἰς τὰ *Βασιλικά*. Εἰς χώρας ἔνθα αἱ ἀνάγκαι εἰσὶ περιωρισμέναι, αἱ ὑποθέσεις εἰσὶν ἁπλαῖ, μὴ καθισταμένης ἀπαραιτήτου εἰδικῆς τῶν νόμων μελέτης. Αἱ διαφοραὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων τῶν νήσων ἐνέκειντο εἰς τὰ ἑξῆς: Ἑκάστης κοινότητος τῆς Ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος προΐστατο εἷς δικαστής, ἐν δὲ τοῖς νήσοις περισσότεροι, ἤτοι δύο ἢ τέσσαρες συνεκδικάζοντες. Ἡ θητεία ὡρίζετο ἐτησία. Ἐν ταῖς νήσοις αἱ ἀποφάσεις ἐξεκαλοῦντο ἐνώπιον τοῦ *διερμηνέως* (*δραγομάνου*) τοῦ Καπιτὰν-πασᾶ (ὑπουργοῦ τῶν ναυτικῶν). Τὰ κυριώτερα καθήκοντα τοῦ Διερμηνέως, ὅστις ἦτο Ἕλλην τὴν ἐθνικότητα, διοριζόμενος ὑπὸ τῆς Πύλης, συνίσταντο νὰ μεταβιβάζῃ τὰς διαταγὰς τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως εἰς τοὺς ὑπηκόους νησιώτας, ἐπιχειρῶν πρὸς τοῦτο καθ' ἕκαστον ἔτος ταξείδιον.

Ἁπασῶν τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν ἡ Χῖος ἀπελάμβανε τοῦ καλλιτέρου πολιτικοῦ ὀργανισμοῦ (3). Τὰ τῆς διοικήσεως καὶ δικαιοσύνης εἶχον ἀναθέσει εἰς τέσσαρας ἐκ τῶν σωφρονεστέρων τῶν κατοίκων της, ἐκλεγομένων κατ' ἔτος ὑπὸ τῶν ἰσαρίθμων διαμερισμάτων τῆς πόλεως, ἐξ ὧν οἱ τρεῖς ὑπὸ τῶν ὁμοθρήσκων τὸ ἀνατολικὸν δόγμα προσευόντων, ὁ δ' ἕτερος ὑπὸ τῶν τοῦ Καθολικοῦ δόγματος. Οἱ ἐκλογεῖς τῶν 4 ἀρχόντων ἀνήρχοντο εἰς τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν πλέον εὐϋπολήπτων κατοίκων τῆς νήσου, διακρινομένων πλὴν τοῦ ὡρίμου τῆς ἡλικίας, ἐπὶ παιδείᾳ ἢ πλούτῳ. Μηδεὶς ἠξιοῦτο ψήφου, ἐὰν μὴ κατέβαλλεν ἐτησίως φόρον τετρακοσίων γροσίων.

Πόσα ὠφέλιμα, σωστικὰ διδάγματα ἠδύναντο ν' ἀντλήσωσιν ἐκ τούτων οἱ πολιτικοὶ τῆς σήμερον!

Τάσος Μπραχάλης
δικηγόρος ἐν Ἀθήναις

---

(2) Ἡ μετάφρασις αὕτη ἐξετυπώθη εἰς πλείστας ἐκδόσεις ἐν Βενετίᾳ ὅπου ἐξετυποῦντο πάντα τὰ χρήσιμα ἑλληνικὰ βιβλία ὑπὸ τυπογράφων ἑλλήνων ἐγκατεστημένων αὐτόθι, μεταξὺ τῶν ὁποίων γνωστότερος ὑπῆρξε Γλυκύς τις. Ὀλίγα ἔτη πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐδρύθησαν τοιαῦτα καὶ εἰς ἑτέρας πόλεις ἰδίᾳ ἐν Κων[πόλει, Κυδωνίαις καὶ Χίῳ. «Σπανὸς δέ τις ἐν Ἀνδριανουπόλει διδάσκαλος, λέγει ὁ Γαζῆς, παραφράσας τὸ «βιβλίον τοῦτο—Ἐξάβιβλος—ἐσπάνισεν αὐτὸ τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ ὡραιότητος ὡς μὴ ὤφειλεν. Ἡ τοιαύτη ἐσπανισμένη παράφρασις ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ.»

(3). Παρὰ τὸν πιέζοντα αὐτὴν ἀσφυκτικῶς ξενικὸν ζυγόν, ἡ Χίος ἀνέπτυξε, πλὴν τῆς δικαστικῆς καὶ τὴν διοικητικὴν αὐτῆς ὀργάνωσιν. Τὸ ἐμπόριόν τς, αἱ τέχναι καὶ τὰ βιομηχανικὰ ἱδρύματά της κατεῖχον ἐξαιρετικὴν θέσιν. Ἡ βιβλιοθήκη καὶ ἡ ἀπροσκόπτως λειτουργοῦσα ἀνωτέρα Σχολή, ὑπερεῖχον ἁπασῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι. Οἱ Χῖοι ἀπέφυγον τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Πατριαρχείου καὶ τὴν τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν, πλειστάκις πειραθέντες, πλὴν εἰς μάτην, νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς νήσου ὑποθέσεις. Ἐξ ὅλων τῶν Ἑλλήνων διεκρίνοντο διὰ τὰ ἤμερα ἤθη των καὶ τὸν εὔθυμον χαρακτῆρα.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ὑπὸ **Βασιλείου Τ. Οἰκονομίδου**
Ἔκδοσις ἕκτη
Μετὰ πλείστων προσθηκῶν καὶ βελτιώσεων
ὑπὸ **Μιχαὴλ Γ. Λειβαδᾶ**
Ὑφηγητοῦ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας
Ἐξεδόθη τόμος Α'. τόμος Β', τεῦχος β'.

Τὴν ἕκτην ταύτην ἔκδοσιν τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐπεμελήθη ὁ πολυμαθὴς ὑφηγητὴς τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας κ. Μ. Λειβαδᾶς. Καὶ εἰς μὲν τὸ κείμενον οὐδεμία ἐπηνέχθη μεταβολή, πλὴν ἐκείνων αἵτινες παρίσταντο ἀναγκαῖαι ὡς ἐκ τῆς καταργήσεως τῆς μεταρρυθμίσεως διατάξεών τινων τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀλλ' ἐν ταῖς σημειώσεσιν ἐγένοντο πλεῖσται προσθῆκαι καὶ βελτιώσεια, ἃς ἡ νεωτέρα νομολογία τῶν ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ἐπέβαλε, πρὸς δὲ διεκρινίσθησαν διάφορα ζητήματα, ἅτινα ἄλλοτε ἄγνωστα, ἐγένοντο νῦν ἀντικείμενον ἐρεύνης τῆς ἐπιστήμης. Ἐντελῶς νέα εἶνε ἡ ἑρμηνεία τῆς ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐν ἄλλοις μὴ χριστιανικοῖς κράτεσιν ἰσχυούσης προξενικῆς διαδικασίας. Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ ἡ ἕκτη αὕτη ἔκδοσις γενομένη μετ' ἄκρας ἐπιμελείας ὑπὸ διακεκριμένου ἐπιστήμονος ὡς ὁ κ. Μ. Λειβαδᾶς, θὰ τύχῃ τῆς αὐτῆς δεξιώσεως ὡς καὶ αἱ προηγούμεναι παρὰ τῷ δικαστικῷ καὶ δικηγορικῷ κόσμῳ.

ΚΩΔΙΚΕΣ ΦΛΟΓΑΪΤΟΥ

Ἐξεδόθη ὁ Ε' τόμος τῶν Κωδίκων τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας τοῦ ἀειμνήστου Θ. Φλογαΐτου μετὰ νέαν ἐπεξεργασίαν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τοῦ κ. Δημ. Ζαλούχου δικηγόρου καὶ ὑφηγητοῦ. Ὁ τόμος οὗτος ἐπιγραφόμενος ὀργανισμὸς τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας περιέχει τὸ Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, τὸ Πηδάλιον, ἤτοι τοὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς κανόνας, τὸν Κανονισμὸν τῆς Βουλῆς, τοὺς Ἐκλογικοὺς νόμους μετὰ τῶν σχετικῶν γνωμοδοτήσεων καὶ ἐγκυκλίων, τῶν τύπων καὶ τῶν ἀναγκαίων ὁδηγιῶν διὰ τοὺς **δικαστικοὺς ἀντιπροσώπους,** τοὺς νόμους περὶ προσόντων τῶν ὑπαλλήλων καὶ πάντας τοὺς γενικοὺς νόμους τοὺς μὴ ὑπαγομένους εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἑνὸς μόνον ὑπουργείου, τὰ σχετικὰ νομοτελεστικὰ Β. Διατάγματα, τὴν νομολογίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῶν Ἐφετείων, καὶ πλείστας ὅσας ἐπεξηγητικὰς καὶ διασαφιστικὰς σημειώσεις, ὥστε ἀποτελεῖ βιβλίον χρησιμώτατον καὶ εὐχρηστότατον τοῖς νομικοῖς. Τιμᾶται δραχ. 5,75 καὶ εὑρίσκεται παρὰ τοῖς κεντρικοῖς βιβλιοπωλείοις Ἀθηνῶν καὶ τοῖς ὑποπρακτορείοις τῶν ἐφημερίδων ἐντὸς ἐπαρχίας.

ΔΙΟΜΗΔΟΥΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ
Καθηγητοῦ ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ
ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
Ἔκδοσις νεωτάτη
Ἐπιμελείᾳ **Ἀλεξ. Ν. Διομήδους**
Ἐκ δύο τόμων
Τιμᾶται δραχμ. 20

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ν. ΣΙΑΤΟΥ
Δικηγόρου ἐν Ἀθήναις
Ἑρμηνεία τῶν νόμων περὶ **Φόρου Οἰκοδομῶν** μετὰ προλόγου καὶ τυπικοῦ χάριν τῶν διοκτητῶν. Τιμᾶται δραχ. 2.

Τύποις Π. Α. ΠΕΤΡΑΚΟΥ